

Закон України Про автомобільні дороги

Цей Закон визначає правові, економічні, організаційні та соціальні засади забезпечення функціонування автомобільних доріг, їх будівництва, реконструкції, ремонту та утримання в інтересах держави і користувачів автомобільних доріг.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

автомобільна дорога - лінійний комплекс інженерних споруд, призначений для безперервного, безпечного та зручного руху транспортних засобів;

архітектурне облаштування - архітектурні споруди та декоративні насадження, що призначені для забезпечення естетичного вигляду автомобільних доріг;

аудит безпеки автомобільних доріг - незалежне, системне, технічне та детальне оцінювання впливу проектних рішень на безпеку автомобільних доріг;

аудитор безпеки автомобільних доріг - фізична особа, яка пройшла підтвердження кваліфікації, отримала сертифікат на право проведення аудиту безпеки автомобільних доріг в органі сертифікації персоналу, акредитованому у відповідній сфері, та включена до реєстру аудиторів безпеки автомобільних доріг;

безпека автомобільних доріг - сукупність засобів, конструкцій, пристроїв, споруд, характеристик та показників (у тому числі інженерних, конструкторських, технічних, проектних, архітектурних, технологічних та інших рішень), при врахуванні та застосуванні яких забезпечується запобігання та зменшення кількості дорожньо-транспортних пригод та тяжкості їх наслідків;

вулиця - автомобільна дорога, призначена для руху транспорту і пішоходів, прокладання наземних і підземних інженерних мереж у межах населених пунктів;

дорожнє покриття - укріплені верхні шари дороги, що сприймають навантаження від транспортних засобів;

елементи санітарного облаштування - туалети, урни, контейнери для сміття та інше обладнання, призначене для санітарних потреб, розміщення якого здійснюється без отримання дозволів;

замовник аудиту безпеки автомобільних доріг - орган державної влади, орган місцевого самоврядування, інша особа, на балансі або у власності якої перебуває автомобільна дорога або її ділянка, або яка виступає замовником будівництва нової автомобільної дороги;

земляне полотно - ґрунтова конструкція автомобільної дороги;

інженерне облаштування - спеціальні споруди та засоби, призначені для забезпечення безпечних та зручних умов руху (освітлення, технологічного зв'язку, вимірювання вагових і габаритних параметрів транспортних засобів, примусового зниження швидкості руху тощо);

об'єкти дорожнього сервісу - спеціально облаштовані місця для зупинки маршрутних транспортних засобів, майданчики для стоянки транспортних засобів, майданчики відпочинку, видові майданчики, автозаправні станції, пункти технічного обслуговування, мотелі, готелі, кемпінги, торговельні пункти (у тому числі малі архітектурні форми), автозаправні комплекси, складські комплекси, пункти медичної та технічно-евакуаційної допомоги, пункти миття транспортних засобів, пункти приймання їжі та питної води, автопавільйони, а також інші об'єкти, на яких здійснюється обслуговування учасників дорожнього руху та які розміщуються на землях дорожнього господарства або потребують їх використання для заїзду та виїзду на автомобільну дорогу;

орган управління - орган, призначений для управління автомобільними дорогами (вулицями), забезпечення їх функціонування, розвитку та фінансування;

перевірка безпеки автомобільних доріг - обстеження і вивчення характеристик та дефектів (недоліків) автомобільної дороги з метою виявлення існуючих та потенційних ризиків виникнення дорожньо-транспортних пригод і надання рекомендацій щодо їх запобігання і усунення, що не є заходом державного нагляду (контролю);

проїзна частина - частина автомобільної дороги, безпосередньо призначена для руху транспортних засобів;

рекламоносій - спеціальна тимчасова або розташована на відкритій місцевості стаціонарна конструкція, на якій розміщується зовнішня реклама;

смуга відведення - земельні ділянки, що надаються в установленому порядку для розміщення автомобільної дороги;

смуга руху - смуга проїзної частини, позначена або не позначена розміткою, яка має ширину, визначену нормами для руху транспорту в один ряд;

споруди дорожнього водовідводу - споруди, призначені для відводу поверхневих та ґрунтових вод від земляного полотна та проїзної частини (бокові канави, водовідвідні канави, нагірні канави, водопропускні труби, відкриті та закриті дренажні системи, зливова каналізація тощо);

технічні засоби - спеціальні технічні засоби, призначені для організації та регулювання дорожнього руху (дорожні знаки, інформаційні табло, дорожня розмітка, сигнальні стовпчики, транспортні та пішохідні огороження різних типів, світлофорне обладнання тощо);

штучні споруди - інженерні споруди, призначені для руху транспортних засобів і пішоходів через природні та інші перешкоди, а також сталого функціонування автомобільної дороги (мости, шляхопроводи, естакади, віадуки, тунелі, наземні та підземні пішохідні переходи, наплавні мости та поромні переправи, розв'язки доріг, підпірні стінки, галереї, уловлювальні з'їзди, снігозахисні споруди, протилавинні і протисельові споруди тощо).

Стаття 2. Законодавство про автомобільні дороги

Відносини, пов'язані з функціонуванням автомобільних доріг, регулюються цим Законом та законами України "Про дорожній рух", "Про транспорт", "Про автомобільний транспорт", "Про джерела фінансування дорожнього господарства України", "Про місцеве самоврядування в Україні", "Про місцеві державні адміністрації", "Про концесію" та іншими актами законодавства.

Стаття 3. Сфера дії Закону

Дія цього Закону поширюється на відносини, пов'язані з функціонуванням та розвитком автомобільних доріг незалежно від їх призначення та форм власності.

Стаття 4. Міжнародні договори

Якщо міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що містяться у цьому Законі, то застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 5. Види автомобільних доріг

Автомобільні дороги поділяються на:

автомобільні дороги загального користування;

вулиці і дороги міст та інших населених пунктів;

відомчі (технологічні) автомобільні дороги;

автомобільні дороги на приватних територіях.

Стаття 5-1. Автомобільні дороги оборонного значення

Автомобільними дорогами оборонного значення є автомобільні дороги, необхідні для забезпечення оборони і безпеки України, з'єднання військових та інших спеціальних об'єктів, які призначені в умовах воєнного стану для військових перевезень, перевезень, пов'язаних з евакуацією населення, перевезень, пов'язаних з евакуацією вантажів, народногосподарських перевезень.

З метою забезпечення оборони і безпеки України автомобільні дороги незалежно від форми власності та значення можуть бути віднесені до автомобільних доріг оборонного значення.

Віднесення автомобільної дороги до автомобільних доріг оборонного значення не є підставою для обмеження руху транспортних засобів такою автомобільною дорогою, крім випадків її використання в період дії воєнного стану.

Порядок використання автомобільної дороги оборонного значення та її відновлення, проведення заходів щодо її технічного прикриття в період дії воєнного стану, а також перелік автомобільних доріг оборонного значення затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 6. Державна політика у сфері автомобільних доріг

Державну політику і стратегію розвитку всіх видів автомобільних доріг на території України здійснює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства.

Експлуатаційне утримання автомобільних доріг загального користування та інших видів автомобільних доріг може здійснюватися на основі довгострокових (до семи років) договорів (контрактів) про утримання автомобільних доріг загального користування за принципом забезпечення їх експлуатаційного стану відповідно до нормативно-правових актів, норм та стандартів.

Істотними умовами такого договору є:

предмет договору;

ціна договору, порядок її коригування та застосування штрафних санкцій;

порядок оплати виконаних робіт та джерела фінансування;

розмір та порядок використання гарантійної суми (притримання) та резервної суми;

строки початку та закінчення виконання робіт;
порядок виконання та вимоги до організації робіт;
порядок приймання-передачі виконаних робіт;
права та обов'язки сторін;
умови страхування ризиків;
порядок забезпечення робіт проектною документацією та матеріальними ресурсами;
порядок залучення субпідрядників;
порядок здійснення замовником контролю якості ресурсів та виконаних робіт;
гарантійні обов'язки підрядника, порядок усунення недоліків;
відповідальність сторін за порушення умов договору;
відповідальність за шкоду, завдану внаслідок дорожньо-транспортної пригоди і зупинки руху;
спеціальні умови.

Типова форма договору (контракту) про утримання автомобільних доріг загального користування затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства.

Збереження та розвиток мережі автомобільних доріг загального користування мають для держави пріоритетне значення. З метою активізації інвестиційної діяльності, підвищення якості та ефективності дорожнього будівництва під час будівництва та реконструкції автомобільних доріг можуть застосовуватися принципи та умови контрактів Міжнародної федерації інженерів-консультантів (FIDIC) у порядку, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

Для забезпечення постійного незалежного аудиту (оцінки) технічного стану автомобільних доріг та якості дорожніх робіт можуть залучатися кваліфіковані інженери-консультанти у сфері дорожнього будівництва, акредитовані у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Для забезпечення проведення аудиту безпеки автомобільних доріг залучаються аудитори безпеки автомобільних доріг.

До проведення перевірки безпеки автомобільних доріг залучається особа, яка пройшла підтвердження кваліфікації з отриманням сертифіката на право проведення аудиту або перевірки безпеки автомобільних доріг.

Відносини між особою, яка проводить перевірку (виконавець), та особою, на балансі або у власності якої перебуває автомобільна дорога або її ділянка (замовник), здійснюються на договірній основі.

Стаття 6-1. Державне управління у сфері безпеки автомобільних доріг

Державне управління у сфері безпеки автомобільних доріг здійснюється в межах повноважень, визначених цим Законом та іншими актами законодавства України:

- 1) Кабінетом Міністрів України;
- 2) центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства;
- 3) центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства та управління автомобільними дорогами загального користування державного значення;
- 4) місцевими органами виконавчої влади;
- 5) органами місцевого самоврядування.

Розділ II. АВТОМОБІЛЬНІ ДОРОГИ ЗАГАЛЬНОГО КОРИСТУВАННЯ

Стаття 7. Загальна характеристика

Автомобільні дороги загального користування є складовою Єдиної транспортної системи України і задовольняють потреби суспільства в автомобільних пасажирських і вантажних перевезеннях.

Автомобільні дороги загального користування перебувають у державній власності і не підлягають приватизації.

Автомобільні дороги загального користування, які у зв'язку з розширенням меж територій міст стають частиною їх вулично-дорожньої мережі, можуть передаватися безоплатно в комунальну власність за рішенням Кабінету Міністрів України.

Стаття 8. Класифікація автомобільних доріг загального користування

Автомобільні дороги загального користування поділяються на автомобільні дороги державного та місцевого значення.

Автомобільні дороги державного значення підрозділяються на міжнародні, національні, регіональні та територіальні.

До міжнародних автомобільних доріг належать дороги, що суміщаються з міжнародними транспортними коридорами та/або входять до Європейської мережі основних, проміжних, з'єднувальних автомобільних доріг та відгалужень, мають відповідну міжнародну індексацію і забезпечують міжнародні автомобільні перевезення.

До національних автомобільних доріг належать автомобільні дороги, що суміщені з національними транспортними коридорами і не належать до міжнародних автомобільних доріг, та автомобільні дороги, що з'єднують столицю України - місто Київ, адміністративний центр Автономної Республіки Крим, адміністративні центри областей, місто Севастополь між собою, великі промислові і культурні центри з міжнародними автомобільними дорогами.

До регіональних автомобільних доріг належать автомобільні дороги, що з'єднують дві або більше областей між собою, автомобільні дороги, що з'єднують основні міжнародні автомобільні пункти пропуску через державний кордон, морські та авіаційні порти міжнародного значення, найважливіші об'єкти національної культурної спадщини, курортні зони з міжнародними та національними автомобільними дорогами.

До територіальних автомобільних доріг належать автомобільні дороги, що з'єднують адміністративні центри Автономної Республіки Крим і областей з адміністративними центрами районів, містами обласного значення, міста обласного значення між собою, адміністративні центри районів між собою, а також автомобільні дороги, що з'єднують з дорогами державного значення основні аеропорти, морські та річкові порти, залізничні вузли, об'єкти національно-культурного надбання та курортного і природно-заповідного фонду, автомобільні пункти пропуску міжнародного та міждержавного значення через державний кордон.

Перелік доріг державного значення, у тому числі їх ділянок, що суміщаються з вулицями міст та інших населених пунктів і фінансуються з державного бюджету, затверджує Кабінет Міністрів України один раз на три роки за пропозицією центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства.

Автомобільні дороги місцевого значення поділяються на обласні та районні.

До обласних автомобільних доріг належать автомобільні дороги, що з'єднують адміністративні центри Автономної Республіки Крим і областей з іншими

населеними пунктами в межах Автономної Республіки Крим чи області та із залізничними станціями, аеропортами, річковими портами, пунктами пропуску через державний кордон, місцями відпочинку і не належать до доріг державного значення.

До районних автомобільних доріг належать автомобільні дороги, що з'єднують адміністративні районні центри з іншими населеними пунктами, інші населені пункти між собою, з підприємствами, об'єктами культурного значення, іншими дорогами загального користування у межах району.

Перелік доріг місцевого значення, у тому числі їх ділянок, що суміщаються з вулицями міст та інших населених пунктів, затверджують Рада міністрів Автономної Республіки Крим та обласні державні адміністрації один раз на три роки.

Стаття 9. Складові автомобільної дороги загального користування

Складовими автомобільної дороги загального користування у межах смуги відведення є: земляне полотно; проїзна частина; дорожнє покриття; смуга руху; споруди дорожнього водовідводу та водоочисні споруди; споруди шумозахисні; штучні споруди; засоби технологічного зв'язку; інженерне облаштування: спеціальні споруди та засоби, призначені для забезпечення безпечних та зручних умов руху (освітлення, стаціонарні комплекси вимірювання вагових і габаритних параметрів транспортних засобів, примусового зниження швидкості руху); архітектурне облаштування: архітектурні споруди та декоративні насадження, призначені для забезпечення естетичного вигляду автомобільних доріг; технічні засоби організації дорожнього руху, автопавільйони, лінійні споруди і комплекси, що забезпечують функціонування і збереження доріг; елементи санітарного облаштування; зелені насадження; спеціально облаштовані місця для зупинки маршрутних транспортних засобів.

Об'єкти дорожнього сервісу не є складовими частинами автомобільної дороги загального користування, крім випадків, якщо замовником їх будівництва чи розміщення у межах смуги відведення автомобільних доріг загального користування є власник чи орган управління цих автомобільних доріг загального користування.

Розміщення інших об'єктів у межах смуги відведення без дозволу власників доріг, органів, що здійснюють управління автомобільними дорогами, забороняється.

Складовими автомобільної дороги загального користування за межами смуги відведення є: архітектурне облаштування; споруди, призначені для збереження

автомобільних доріг і контролю дорожнього руху; споруди дорожнього водовідводу та водоочисні споруди; споруди шумозахисні; поромні переправи, снігозахисні споруди, протилавинні і протиселеві споруди; уловлювальні з'їзди; нагірні канали; випарні басейни; відкриті та закриті дренажні системи.

Стаття 10. Управління автомобільними дорогами загального користування

Органами, що здійснюють управління автомобільними дорогами загального користування, є:

центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства;

центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства та управління автомобільними дорогами загального користування державного значення;

Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні та Севастопольська міська державні адміністрації.

Стаття 11. Повноваження центральних органів виконавчої влади щодо управління автомобільними дорогами

До повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства, належать:

- 1) формування державної політики у сфері дорожнього господарства та забезпечення управління автомобільними дорогами загального користування;
- 2) забезпечення нормативно-правового регулювання у сфері дорожнього господарства, нормування у сфері будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг загального користування згідно із Законом України "Про будівельні норми" та іншими актами законодавства, розроблення пропозицій щодо їх удосконалення та внесення в установленому порядку проектів законодавчих актів, актів Президента України та Кабінету Міністрів України;
- 3) розроблення заходів щодо інтегрування автомобільних доріг загального користування в міжнародну мережу автомобільних доріг та забезпечення гармонізації технічних норм і правил з вимогами міжнародного законодавства;
- 4) погодження переліків об'єктів та обсягів бюджетних коштів на будівництво, реконструкцію та капітальний ремонт автомобільних доріг загального користування державного значення;

5) розроблення проектів державних цільових програм розвитку дорожнього господарства;

6) визначення порядку та забезпечення ведення реєстру аудиторів безпеки автомобільних доріг;

7) визначення вимог до програм підвищення кваліфікації осіб, які здійснюють аудит та перевірку безпеки автомобільних доріг.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства, є компетентним органом з питань управління безпекою автомобільних доріг.

До повноважень центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства та управління автомобільними дорогами загального користування державного значення, належать:

1) розроблення пропозицій щодо формування та реалізації державної політики (стратегії) у сфері дорожнього господарства та управління автомобільними дорогами загального користування державного значення, програм розвитку дорожнього господарства;

2) організація будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг загального користування державного значення відповідно до державних будівельних норм і стандартів, а також переліків об'єктів та обсягів бюджетних коштів на будівництво, реконструкцію та капітальний ремонт автомобільних доріг загального користування, затверджених Кабінетом Міністрів України;

3) забезпечення належного маршрутного орієнтування користувачів автомобільних доріг загального користування державного значення;

4) забезпечення сталого функціонування автомобільних доріг загального користування державного значення;

5) озеленення смуги відведення автомобільних доріг загального користування державного значення;

6) ведення статистичного обліку та паспортизації автомобільних доріг загального користування державного значення та штучних споруд на них;

7) здійснення контролю за станом автомобільних доріг загального користування державного значення, виявлення аварійно-небезпечних місць (ділянок) та місць концентрації дорожньо-транспортних пригод і здійснення заходів щодо їх ліквідації;

- 8) забезпечення фінансування та розвитку мережі автомобільних доріг загального користування державного значення;
- 9) внесення пропозицій щодо формування та реалізації державної політики з питань безпеки дорожнього руху;
- 10) розроблення та участь у реалізації заходів з безпеки дорожнього руху;
- 11) забезпечення проведення обов'язкових аудиту та перевірки безпеки автомобільних доріг, що належать до сфери його управління.

Стаття 12. Повноваження Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних та Севастопольської міської державних адміністрацій щодо управління автомобільними дорогами загального користування місцевого значення

До повноважень Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних та Севастопольської міської державних адміністрацій належать:

- 1) розроблення пропозицій щодо формування та реалізації державної політики (стратегії) у сфері дорожнього господарства та управління автомобільними дорогами загального користування місцевого значення, програм розвитку дорожнього господарства;
- 2) організація будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення відповідно до державних будівельних норм і стандартів та переліків об'єктів та обсягів бюджетних коштів, передбачених місцевими бюджетами;
- 3) забезпечення належного маршрутного орієнтування користувачів автомобільних доріг загального користування місцевого значення;
- 4) забезпечення сталого функціонування автомобільних доріг загального користування місцевого значення;
- 5) озеленення смуги відведення автомобільних доріг загального користування місцевого значення;
- 6) ведення статистичного обліку та паспортизації автомобільних доріг загального користування місцевого значення та штучних споруд на них;
- 7) здійснення контролю за станом автомобільних доріг загального користування місцевого значення, виявлення аварійно-небезпечних місць (ділянок) та місць концентрації дорожньо-транспортних пригод і здійснення заходів щодо їх ліквідації;

8) забезпечення фінансування та розвитку мережі автомобільних доріг загального користування місцевого значення, а також автомобільних доріг загального користування державного значення у разі наявності відповідного рішення обласної ради;

9) забезпечення проведення обов'язкових аудиту та перевірки безпеки автомобільних доріг, що належать до сфери його управління.

Стаття 13. Відповідальність органу управління автомобільними дорогами загального користування

Орган управління автомобільними дорогами загального користування відповідає за:

1) стан автомобільних доріг загального користування відповідно до діючих норм та фінансування;

2) якість робіт з проектування, будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг загального користування;

3) відшкодування збитків користувачам автомобільних доріг загального користування у порядку, визначеному законом;

4) відповідність нормативно-правовим актам розміщення технічних засобів організації дорожнього руху, об'єктів дорожнього сервісу та рекламоносіїв;

5) цільове використання бюджетних коштів на будівництво, реконструкцію, ремонт та утримання автомобільних доріг загального користування;

6) санітарний та екологічний стан автомобільних доріг загального користування та їх смуг відведення;

7) забезпечення проведення аудиту або перевірки безпеки автомобільних доріг згідно з вимогами цього Закону, інших актів законодавства України, національних стандартів України, а також вжиття необхідних заходів за результатами проведення аудиту або перевірки безпеки автомобільних доріг.

Стаття 14. Забезпечення розвитку мережі автомобільних доріг загального користування

Розвиток мережі автомобільних доріг загального користування має для держави пріоритетне значення.

У разі необхідності відчуження землі, що є приватною чи комунальною власністю, для будівництва та реконструкції автомобільних доріг загального користування

створюється державна комісія, яка пропонує викуп земельних ділянок за ринковою ціною з урахуванням ринкової вартості розташованих на ній будинків чи споруд. У разі незгоди власників із запропонованою ціною викуп цих земель здійснюється в судовому порядку.

Стаття 15. Автомобільні дороги загального користування як об'єкти концесії

Автомобільні дороги загального користування можуть надаватися в концесію. Відносини, пов'язані з концесійною діяльністю, регулюються Законом України "Про концесію", Земельним кодексом України, іншими законодавчими актами та концесійним договором.

{Частина другу статті 15 виключено на підставі Закону № 891-VI від 15.01.2009}

Розділ III. ВУЛИЦІ І ДОРОГИ МІСТ ТА ІНШИХ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТИВ **Стаття 16. Загальна характеристика та класифікація**

Вулиці і дороги міст та інших населених пунктів знаходяться у віданні органів місцевого самоврядування і є комунальною власністю.

Ділянки вулиць і доріг міст та інших населених пунктів, що суміщаються з автомобільними дорогами державного значення, належать до Єдиної транспортної системи України і не підлягають приватизації. Питання виробничої діяльності комунальних служб на них, пов'язані із закриттям або обмеженням руху, погоджуються з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства та управління автомобільними дорогами загального користування державного значення, та відповідним підрозділом Національної поліції.

Вулиці і дороги міст та інших населених пунктів поділяються на магістральні дороги (безперервного руху та регульованого руху), магістральні вулиці загальноміського значення (безперервного руху та регульованого руху), магістральні вулиці районного значення, а також вулиці і дороги місцевого значення.

Проїзна частина доріг, штучні споруди (мости і шляхопроводи), технічні засоби організації дорожнього руху та зовнішнє освітлення на вулицях і дорогах міст та інших населених пунктів можуть передаватися безоплатно в державну власність, а також з державної в комунальну власність за рішенням відповідних органів місцевого самоврядування та Кабінету Міністрів України.

Стаття 17. Управління вулицями і дорогами міст та інших населених пунктів

Управління функціонуванням та розвитком вулиць і доріг міст та інших населених пунктів здійснюється відповідними органами місцевого самоврядування, у віданні яких вони знаходяться.

Стаття 18. Складові вулиць і доріг міст та інших населених пунктів

Складовими вулиць і доріг міст та інших населених пунктів є: проїзна частина вулиць і доріг, трамвайне полотно, дорожнє покриття, штучні споруди, споруди дорожнього водовідводу, технічні засоби організації дорожнього руху, зупинки міського транспорту, стоянки таксі, тротуари, пішохідні та велосипедні доріжки, зелені насадження, наземні та підземні мережі, майданчики для паркування.

Межі вулиці за її шириною визначаються "червоними лініями". Розташування будь-яких об'єктів, будівель, споруд або їх частин у межах "червоних ліній" вулиці не допускається.

Стаття 19. Основні обов'язки органів місцевого самоврядування щодо управління функціонуванням і розвитком вулиць і доріг міст та інших населених пунктів

Основними обов'язками органів місцевого самоврядування у частині управління функціонуванням і розвитком вулиць і доріг міст та інших населених пунктів є:

- 1) забезпечення безперервних, безпечних, економічних та зручних умов руху транспортних засобів і пішоходів вулицями і дорогами міст та інших населених пунктів;
- 2) організація будівництва, реконструкції, ремонту та утримання вулиць і доріг міст та інших населених пунктів за встановленими для них будівельними нормами, правилами та нормами;
- 3) видача дозволів на прокладання нових та ремонт існуючих мереж у межах "червоних ліній" вулиць і доріг міст та інших населених пунктів;
- 4) завчасне оповіщення учасників руху і мешканців міст та інших населених пунктів про строки та порядок тимчасового обмеження або припинення руху транспортних засобів;
- 5) здійснення статистичного обліку та паспортизації вулиць і доріг міст та інших населених пунктів;
- 6) забезпечення дотримання норм природоохоронного законодавства у процесі будівництва, реконструкції, ремонту та утримання вулиць і доріг міст та інших населених пунктів;

7) видача в установленому порядку дозволів на тимчасове припинення руху.

Стаття 20. Основні права органів місцевого самоврядування щодо управління функціонуванням і розвитком вулиць і доріг міст та інших населених пунктів

Органи місцевого самоврядування в частині управління функціонуванням і розвитком вулиць і доріг міст та інших населених пунктів мають право:

- 1) вимагати від учасників дорожнього руху виконання вимог нормативно-правових актів України, що регулюють функціонування вулиць і доріг міст та інших населених пунктів, у тому числі забезпечення їх належного санітарного стану;
- 2) вимагати відшкодування збитків, завданих діями водіїв, пасажирів та пішоходів вулицям і дорогам міст та інших населених пунктів;
- 3) вимагати дотримання норм природоохоронного законодавства учасниками дорожнього руху та ініціювати притягнення до адміністративної відповідальності за забруднення та засмічення вулиць і доріг міст та інших населених пунктів;
- 4) встановлювати за погодженням з відповідним підрозділом Національної поліції тимчасові обмеження на рух транспортних засобів при проведенні ремонтних та інших робіт на вулицях і дорогах міст та інших населених пунктів;
- 5) вимагати відшкодування збитків, завданих закриттям руху понад встановлені терміни виконання робіт на вулицях і дорогах міст та інших населених пунктів;
- 6) координувати страхування штучних споруд, інженерних комунікацій, а також відповідальності за відшкодування збитків користувачам вулиць і доріг міст та інших населених пунктів;
- 7) обмежувати або забороняти рух транспортних засобів, навантаження на вісь, загальна маса або габарити яких перевищують норми, визначені для них нормативно-правовими актами, у разі відсутності відповідного спеціального погодження;
- 8) здійснювати капітальний та поточний ремонт вулиць і доріг населених пунктів та інших доріг, які є складовими автомобільних доріг державного значення, за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів (як співфінансування на договірних засадах);
- 9) приймати рішення щодо проведення аудиту безпеки автомобільних доріг та перевірки безпеки автомобільних доріг.

Стаття 21. Відповідальність органів місцевого самоврядування за функціонування та розвиток вулиць і доріг міст та інших населених пунктів

Органи місцевого самоврядування, що управляють функціонуванням та розвитком вулиць і доріг міст та інших населених пунктів, відповідають за:

- 1) стан вулиць і доріг міст та інших населених пунктів відповідно до діючих норм, у тому числі щодо безпеки руху транспортних засобів і пішоходів;
- 2) якість робіт з проектування, будівництва, реконструкції, ремонту та утримання вулиць і доріг міст та інших населених пунктів;
- 3) розміщення технічних засобів організації дорожнього руху, об'єктів дорожнього сервісу та рекламоносіїв;
- 4) відшкодування збитків користувачам вулиць і доріг міст та інших населених пунктів, що виникли через їх незадовільний стан, у порядку, визначеному законом;
- 5) забезпечення проведення аудиту або перевірки безпеки автомобільних доріг згідно з вимогами цього Закону, інших актів законодавства України, національних стандартів України, а також вжиття необхідних заходів за результатами проведення аудиту безпеки автомобільних доріг або перевірки безпеки автомобільних доріг.

Розділ IV. ВІДОМЧІ (ТЕХНОЛОГІЧНІ) АВТОМОБІЛЬНІ ДОРОГИ **Стаття 22.**

Загальна характеристика

До відомчих (технологічних) автомобільних доріг належать внутрішньогосподарські технологічні дороги, що знаходяться у власності юридичних або фізичних осіб.

Управління функціонуванням і розвитком відомчих (технологічних) автомобільних доріг здійснюється юридичними або фізичними особами, у власності яких вони знаходяться, згідно з вимогами законодавства.

Статистичний облік та паспортизація відомчих (технологічних) автомобільних доріг здійснюються їх власниками.

Стаття 23. Складові відомчих (технологічних) автомобільних доріг

Складовими відомчих (технологічних) автомобільних доріг можуть бути: земляне полотно, проїзна частина, споруди дорожнього водовідводу, штучні споруди та технічні засоби організації дорожнього руху.

Стаття 24. Відповідальність власників відомчих (технологічних) автомобільних доріг

Власники відомчих (технологічних) автомобільних доріг відповідають за:

стан відомчих (технологічних) автомобільних доріг відповідно до діючих норм, у тому числі за безпеку руху;

якість робіт з проектування, будівництва, реконструкції, ремонту та утримання відомчих (технологічних) автомобільних доріг;

відшкодування збитків учасникам дорожнього руху, що виникли через незадовільний стан відомчих (технологічних) автомобільних доріг, у порядку, визначеному законом.

Розділ V. АВТОМОБІЛЬНІ ДОРОГИ НА ПРИВАТНИХ ТЕРИТОРІЯХСтаття 25.

Загальна характеристика

До автомобільних доріг на приватних територіях належать автомобільні дороги, що знаходяться на територіях, власниками яких є юридичні (недержавні) або фізичні особи.

Складовими таких автомобільних доріг можуть бути: земляне полотно, проїзна частина, споруди дорожнього водовідводу, штучні споруди та технічні засоби організації дорожнього руху.

Автомобільні дороги на приватних територіях можуть передаватися власниками приватних територій у державну або комунальну власність за рішенням відповідно Кабінету Міністрів України або органів місцевого самоврядування.

Стаття 26. Відповідальність власників

Власники приватних територій, на яких розміщені автомобільні дороги, відповідають за:

відповідність автомобільних доріг діючим нормам безпеки руху;

відшкодування збитків учасникам дорожнього руху, що виникли через незадовільний стан автомобільних доріг на приватних територіях, у порядку, визначеному законом.

Розділ VI. ПЛАТНІ АВТОМОБІЛЬНІ ДОРОГИСтаття 27. Віднесення та порядок переведення автомобільних доріг загального користування до розряду платних

Віднесення автомобільних доріг загального користування та окремих їх ділянок, у тому числі мостових переходів, до розряду платних здійснюється з урахуванням державної стратегії розвитку мережі автомобільних доріг України на підставі окремого закону, крім випадків будівництва (нового будівництва, реконструкції та капітального ремонту) і подальшої експлуатації автомобільної дороги загального користування на умовах концесії.

Подання до Кабінету Міністрів України про віднесення автомобільної дороги загального користування до розряду платних вносить орган державного управління автомобільними дорогами за погодженням з органами місцевого самоврядування, по територіях яких проходить відповідна автомобільна дорога, на підставі техніко-економічного обґрунтування та/або проектно-кошторисної документації.

Автомобільні дороги, окремі їх ділянки можуть бути віднесені до розряду платних лише за умови їх суттєвого вдосконалення, а також у разі будівництва (нового будівництва, реконструкції та капітального ремонту) і подальшої експлуатації автомобільної дороги загального користування на умовах концесії та забезпечення альтернативного безоплатного проїзду транспортних засобів.

Довжина автомобільних доріг, окремих їх ділянок, що забезпечують альтернативний безоплатний проїзд транспортних засобів, не може перевищувати більш як удвічі довжину платної автомобільної дороги (крім випадків, коли більше 50 відсотків протяжності платної автомобільної дороги становлять мости, тунелі, шляхопроводи).

Альтернативний безоплатний проїзд транспортних засобів автомобільними дорогами забезпечується протягом усього терміну використання платної автомобільної дороги.

Платні автомобільні дороги загального користування залишаються у державній власності, не підлягають приватизації, щодо них не можуть вчинятися дії, наслідком яких може бути відчуження доріг з державної власності.

Стаття 28. Контроль стану платних автомобільних доріг загального користування

Контроль стану платних автомобільних доріг загального користування державного значення, умов руху та контроль за справлянням плати за проїзд ними здійснюються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства та управління автомобільними дорогами загального користування державного значення.

Контроль стану платних автомобільних доріг загального користування місцевого значення, умов руху та контроль за справлянням плати за проїзд ними здійснюються Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними та Севастопольською міською державними адміністраціями.

Стаття 29. Плата за проїзд платними автомобільними дорогами загального користування

Автомобільна дорога загального користування може бути платною як по всій довжині, так і на окремих її ділянках.

У разі запровадження плати за проїзд платними автомобільними дорогами загального користування така плата справляється з усіх транспортних засобів, що проїжджають такими дорогами, крім автомобільних транспортних засобів із знімними кузовами, призначених для перевезення вантажів, максимальна допустима маса яких перевищує дванадцять тонн, що здійснюють комбіновані перевезення вантажів відповідно до Закону України "Про мультимодальні перевезення" платними автомобільними дорогами загального користування, які не надано в концесію.

Максимальний розмір плати та порядок її справляння встановлюються Кабінетом Міністрів України. У разі віднесення автомобільних доріг загального користування до розряду платних відповідно до рішення Кабінету Міністрів України про їх будівництво та подальшу експлуатацію на умовах концесії розмір плати та процедура її справляння встановлюються відповідно до Закону України "Про концесію".

На період надзвичайних ситуацій та стихійного лиха, катастроф, епідемій і епізоотій тощо плата за проїзд не справляється.

Справляння плати за проїзд припиняється та відновлюється за рішенням Кабінету Міністрів України.

Плата за проїзд спрямовується до Державного бюджету України, крім випадків будівництва (нового будівництва, реконструкції та капітального ремонту) і подальшої експлуатації автомобільної дороги загального користування на умовах концесії, якщо це передбачено умовами концесійного договору, має виключно цільовий характер і використовується в першу чергу на погашення залучених кредитних ресурсів та витрати, пов'язані з ремонтом та утриманням платної дороги, а також на фінансування будівництва, реконструкції, ремонту та утримання інших автомобільних доріг загального користування.

Стаття 30. Забезпечення експлуатації платних автомобільних доріг загального користування

Експлуатація платних автомобільних доріг загального користування забезпечується в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Стаття 31. Відповідальність за функціонування платних автомобільних доріг загального користування

Органи управління, що забезпечують функціонування платних автомобільних доріг загального користування, несуть відповідальність за їх технічний стан, відповідність правилам і нормам утримання та ремонту автомобільних доріг і в порядку, визначеному законом, компенсують користувачам завдані збитки.

Розділ VII. КОРИСТУВАННЯ АВТОМОБІЛЬНИМИ ДОРОГАМИ **Стаття 32. Права та обов'язки користувачів автомобільних доріг**

Користувачі автомобільних доріг мають право на:

безперервні, безпечні та зручні умови руху;

отримання оперативної інформації про дорожні умови та напрямки руху;

відшкодування збитків у порядку, визначеному законом.

Користувачі автомобільних доріг зобов'язані:

- 1) дотримуватися вимог правил дорожнього руху;
- 2) використовувати транспортні засоби, конструкція та технічний стан яких відповідають вимогам установлених в Україні правил, норм;
- 3) не забруднювати проїзну частину та смугу відведення доріг;
- 4) не створювати своїми діями загрози безпеці дорожнього руху;
- 5) повідомляти відповідні дорожньо-експлуатаційні організації або відповідний підрозділ Національної поліції про виявлення перешкоди дорожньому руху;
- 6) не завдавати своїми діями шкоди автомобільним дорогам, їх складовим та користувачам цих доріг;
- 7) нести відповідальність за шкоду, заподіяну автомобільним дорогам, згідно із законом.

Стаття 32-1. Оповіщення про тимчасове обмеження або припинення руху транспортних засобів на автомобільних дорогах

Оповіщення користувачів автомобільних доріг про строки та порядок тимчасового обмеження або припинення руху транспортних засобів на

автомобільних дорогах загального користування державного значення забезпечується центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства та управління автомобільними дорогами загального користування державного значення, а на автомобільних дорогах загального користування місцевого значення - Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними та Севастопольською міською державними адміністраціями.

Оповіщення користувачів автомобільних доріг загального користування про строки та порядок тимчасового обмеження або припинення руху транспортних засобів здійснюється шляхом встановлення за погодженням із відповідним підрозділом Національної поліції на відповідній ділянці автомобільної дороги інформаційно-вказівних дорожніх знаків із зазначенням строку, причини обмеження чи припинення руху і маршруту об'їзду, а також розміщення інформації про це на офіційному веб-сайті відповідного органу:

не пізніше ніж за сім діб до введення в дію планового обмеження або припинення руху транспортних засобів;

не пізніше ніж за одну добу після введення в дію аварійного обмеження або припинення руху транспортних засобів.

Порядок оповіщення користувачів автомобільних доріг загального користування про стан аварійності на автомобільних дорогах, дорожнього покриття, тимчасового обмеження або припинення руху, а також гідрометеорологічних та інших умов дорожнього руху встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства, за погодженням з Національною поліцією.

Стаття 33. Організація руху транспортних засобів, навантаження на вісь, загальна маса або габарити яких перевищують норми, встановлені нормативно-правовими актами

Рух транспортних засобів, навантаження на вісь, загальна маса або габарити яких перевищують норми, встановлені нормативно-правовими актами, дозволяється за погодженнями з відповідними органами у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Стаття 34. Організація руху транспортних засобів на гусеничному ході

Рух транспортних засобів на гусеничному ході проїзною частиною доріг з твердим покриттям та їх узбіччями забороняється.

Стаття 35. Організація руху велосипедів, гужового транспорту та прогону

тварин

Рух велосипедів, гужового транспорту, вершників і нав'ючених тварин та прогін домашніх тварин організується з використанням дублюючих шляхів, узбіч, а на автомобільних дорогах державного значення - обмежується.

Стаття 36. Порядок використання автомобільних доріг у випадках, не пов'язаних з основним їх призначенням

Порядок використання автомобільних доріг загального користування для проведення народних гулянь та інших масових заходів визначають місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування за погодженням з відповідним підрозділом Національної поліції, а використання автомобільних доріг загального користування державного значення - також із центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства та управління автомобільними дорогами загального користування державного значення.

Спортивні змагання (кроси, автоперегони, велоперегони тощо) на автомобільних дорогах загального користування місцевого значення проводяться за погодженням із Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними та Севастопольською міською державними адміністраціями і відповідним підрозділом Національної поліції, а на автомобільних дорогах загального користування державного значення - також за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства та управління автомобільними дорогами загального користування державного значення.

Стаття 37. Проведення виробничої діяльності на автомобільних дорогах

Будівництво споруд, об'єктів дорожнього сервісу, автозаправних станцій, прокладення інженерних мереж та виконання інших робіт у межах смуги відведення автомобільних доріг здійснюються згідно з дозволом органів державного управління автомобільними дорогами та за попереднім погодженням з відповідними підрозділами Національної поліції в порядку, передбаченому законодавством України.

Органи державного управління автомобільними дорогами видають за погодженням з відповідними підрозділами Національної поліції на платній основі дозволи на розміщення, будівництво, реконструкцію та функціонування в межах смуги відведення автомобільних доріг загального користування об'єктів, зазначених у частині першій цієї статті, в порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

Органи державного управління автомобільними дорогами у 30-денний строк приймають рішення про видачу дозволу на розміщення, будівництво, реконструкцію та функціонування в межах смуги відведення автомобільних доріг загального користування об'єктів, зазначених у частині першій цієї статті, або про відмову у видачі такого дозволу.

Підставою для відмови у видачі та анулювання дозволу можуть бути:

попереднє визначення даної ділянки дороги для іншого об'єкта або споруди;

віднесення ділянки дороги до аварійно-небезпечної або місця чи ділянки концентрації дорожньо-транспортних пригод;

невідповідність місця розташування об'єкта дорожнього сервісу нормативним вимогам та планам розвитку інфраструктури дорожнього сервісу;

перспективні плани реконструкції або розширення автомобільної дороги, що призведе до демонтажу споруд.

Під час реконструкції та ремонту автомобільних доріг перенесення споруд і комунікацій об'єктів дорожнього сервісу в межах смуги відведення здійснюється за рахунок їх власника, про що інформують власника не пізніше ніж за один місяць до початку проведення робіт.

Усі спори, пов'язані з провадженням виробничої діяльності на автомобільних дорогах, вирішуються в судовому порядку.

Стаття 38. Розміщення рекламоносіїв на автомобільних дорогах

Розміщення реклами у межах смуги відведення автомобільних доріг здійснюється відповідно до вимог статті 16 Закону України "Про рекламу" та цього Закону.

Забороняється розміщення рекламоносіїв, що перешкоджають оцінці дорожньо-транспортної ситуації або мають схожість (за зовнішніми ознаками, зображенням чи звуковим ефектом) з технічними засобами організації дорожнього руху і спеціальними сигналами, а також рекламоносіїв, що створюють ефект присутності на дорозі пішоходів або транспортних засобів.

Рекламоносії, що розміщуються у межах смуги відведення автомобільних доріг, не мають:

погіршувати умови безпеки дорожнього руху;

погіршувати видимість на дорозі, затемняти або знижувати ефективність сприймання дорожніх знаків, світлофорів та інших технічних засобів організації дорожнього руху;

обмежувати видимість у напрямку руху, бокову видимість та видимість технічних засобів організації дорожнього руху або заважати сприйманню їх учасниками дорожнього руху;

засліплювати учасників дорожнього руху, у тому числі внаслідок дії ефекту світлоповернення від рекламоносія;

зменшувати габарити шляхопроводів та інших інженерних споруд;

заважати руху пішоходів;

створювати звукові ефекти, що негативно впливають на умови руху.

Кошти за рекламу стягуються власниками доріг відповідно до законодавства.

Стаття 39. Дотримання вимог санітарних норм

Власники та користувачі автомобільних доріг несуть відповідальність за дотримання вимог санітарних норм згідно із законом.

Розділ VIII. ФІНАНСУВАННЯ БУДІВНИЦТВА, РЕКОНСТРУКЦІЇ, РЕМОНТУ ТА УТРИМАННЯ АВТОМОБІЛЬНИХ ДОРІГ

Стаття 40. Фінансування будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг загального користування

Джерела фінансування будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг загального користування визначаються згідно із законами України про Державний бюджет України на відповідний рік, законами України "Про джерела фінансування дорожнього господарства України", "Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів", "Про концесію", а також іншими нормативно-правовими актами.

Розподіл коштів на будівництво, реконструкцію, ремонт та утримання автомобільних доріг загального користування здійснюється з метою забезпечення сталого функціонування та збалансованого розвитку мережі автомобільних доріг загального користування в регіонах відповідно до пріоритетів, визначених державною стратегією та державними програмами, з урахуванням фактичного стану автомобільних доріг.

У першу чергу кошти спрямовуються на розбудову національної мережі міжнародних автомобільних доріг, збереження та розвиток автомобільних доріг,

що забезпечують транспортний зв'язок сільських населених пунктів, забезпечення безпеки руху та екологічного стану доріг, заходи, спрямовані на зменшення економічних витрат у зв'язку із загибеллю або пораненням (травмуванням) людей внаслідок дорожньо-транспортних пригод, ремонт та реконструкцію мостів та шляхопроводів, ремонт проїзної частини вулиць і доріг міст та інших населених пунктів, що суміщаються з автомобільними дорогами загального користування державного значення та входять до Єдиної транспортної системи України, а також на будівництво доріг на обходах міст та інших населених пунктів.

Фінансування будівництва та реконструкції об'єктів дорожнього господарства, що мають загальнодержавне значення та забезпечують функціонування Єдиної транспортної системи України, може здійснюватися із загального фонду державного бюджету, про що у законі про державний бюджет робиться окремий запис.

Капітальний та поточний ремонт вулиць і доріг населених пунктів та інших доріг, які є складовими автомобільних доріг державного значення, може здійснюватися за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів як співфінансування на договірних засадах.

Стаття 41. Фінансування будівництва, реконструкції, ремонту та утримання вулиць і доріг міст та інших населених пунктів

Фінансування будівництва, реконструкції, ремонту та утримання вулиць і доріг міст та інших населених пунктів здійснюється за рахунок бюджетів міст та інших населених пунктів, а також інших джерел фінансування, визначених законодавством.

Розподіл коштів на будівництво, реконструкцію, ремонт та утримання вулиць і доріг міст та інших населених пунктів здійснюється відповідними органами місцевого самоврядування, у віданні яких вони знаходяться, з метою збереження та розвитку вулично-дорожньої мережі відповідно до пріоритетів, визначених державними програмами та перспективними планами розвитку транспортної системи міст та інших населених пунктів, з урахуванням фактичного стану вулично-дорожньої мережі та економічних втрат у зв'язку із загибеллю або пораненням (травмуванням) людей внаслідок дорожньо-транспортних пригод.

У першу чергу кошти спрямовуються на реконструкцію та ремонт вулиць і доріг міст та інших населених пунктів, що суміщаються з автомобільними дорогами загального користування державного значення та входять до Єдиної транспортної системи України, забезпечення безпеки руху та екологічного стану вулиць і доріг міст та інших населених пунктів, ремонт і реконструкцію мостів та

шляхопроводів.

Стаття 42. Фінансування будівництва, реконструкції, ремонту та утримання відомчих (технологічних) та автомобільних доріг на приватних територіях

Фінансування будівництва, реконструкції, ремонту та утримання відомчих (технологічних) та автомобільних доріг на приватних територіях здійснюється за рахунок юридичних або фізичних осіб, у власності яких вони знаходяться.

Стаття 42-1. Фінансування проведення аудиту безпеки автомобільних доріг

Фінансування проведення аудиту безпеки автомобільних доріг забезпечує замовник аудиту на умовах, визначених договором на проведення аудиту безпеки автомобільних доріг.

Витрати на проведення аудиту безпеки автомобільних доріг на стадії техніко-економічного обґрунтування і на стадії підготовки проекту або робочого проекту включаються до кошторисної вартості проектно-вишукувальних робіт, на стадії після введення в експлуатацію - до витрат на утримання автомобільних доріг.

Фінансування проведення аудиту безпеки автомобільних доріг здійснюється за рахунок джерел, визначених відповідно до статей 40, 41 цього Закону, та з інших джерел, не заборонених законодавством.

Розділ ІХ. НОРМИ З БУДІВНИЦТВА, РЕКОНСТРУКЦІЇ, РЕМОНТУ ТА УТРИМАННЯ АВТОМОБІЛЬНИХ ДОРІГ **Стаття 43. Норми з будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг**

Нормування у будівництві, реконструкції, ремонті та утриманні автомобільних доріг спрямовується на:

здійснення єдиної державної технічної політики;

захист інтересів держави і користувачів автомобільних доріг стосовно дотримання будівельних норм і правил у процесі будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг;

забезпечення безпеки дорожнього руху та зменшення шкідливого впливу на довкілля, а також функціонування автомобільних доріг з урахуванням ризику виникнення природних і техногенних катастроф та інших надзвичайних ситуацій;

удосконалення нормативно-правової бази функціонування мережі автомобільних доріг, виконання робіт та надання послуг;

забезпечення обороноздатності та мобілізаційної готовності держави.

Стаття 44. Розробка та затвердження норм

Розроблення та затвердження (прийняття) будівельних норм у сфері будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг загального користування здійснюються згідно із Законом України "Про будівельні норми".

Розділ X. ОХОРОНА ДОВКІЛЛЯ У ПРОЦЕСІ БУДІВНИЦТВА, РЕКОНСТРУКЦІЇ, РЕМОНТУ ТА УТРИМАННЯ АВТОМОБІЛЬНИХ ДОРІГ

Стаття 45. Охорона довкілля на автомобільних дорогах

У процесі будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг повинні виконуватися вимоги та передбачатися заходи щодо охорони довкілля згідно з природоохоронним законодавством.

Земельні ділянки, що тимчасово були зайняті у процесі будівництва, реконструкції та ремонту автомобільних доріг, підлягають рекультивації згідно з природоохоронним законодавством.

Стаття 46. Захист атмосферного повітря

Захист атмосферного повітря повинен здійснюватися згідно з природоохоронним законодавством.

Проектні рішення щодо будівництва, реконструкції, ремонту автомобільних доріг та методи їх утримання повинні забезпечувати мінімізацію шкідливих викидів в атмосферу транспортними засобами та дорожніми виробничими базами.

Забороняється експлуатація дорожньої техніки, в якій шкідливі викиди в атмосферу перевищують допустимі норми.

Забороняється використання дорожньо-будівельних матеріалів, які забруднюють атмосферне повітря понад допустимі норми.

Стаття 47. Захист водних ресурсів

Захист водних ресурсів повинен здійснюватися згідно з природоохоронним законодавством.

Забороняється використовувати дорожньо-будівельні матеріали, які забруднюють водні ресурси понад допустимі норми.

При організації поверхневого водовідводу на ділянках будівництва, реконструкції та ремонту доріг і мостів, а також на майданчиках зберігання дорожньо-будівельних та протиожеледних матеріалів необхідно передбачати заходи, що запобігають забрудненню водоймищ та ґрунтових вод шкідливими речовинами.

Стаття 48. Захист зелених насаджень

Захист зелених насаджень повинен здійснюватися згідно з природоохоронним законодавством.

Не допускається проводити рубки дерев у снігозахисних лісосмугах та у межах смуги відведення автомобільної дороги, які не пов'язані із забезпеченням безпеки дорожнього руху відповідно до вимог нормативно-правових актів та виконанням робіт з розширення доріг.

Розділ XI. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО АВТОМОБІЛЬНІ ДОРОГИ

Стаття 49. Відповідальність за порушення законодавства про автомобільні дороги

Власники доріг, органи, що здійснюють управління автомобільними дорогами, та користувачі автомобільних доріг, винні у порушенні вимог цього Закону, несуть відповідальність згідно із законом.

Розділ XI-1. БЕЗПЕКА АВТОМОБІЛЬНИХ ДОРІГ

Стаття 50. Управління безпекою автомобільних доріг

Управління безпекою автомобільних доріг здійснюється шляхом організації та проведення аудиту безпеки автомобільних доріг, перевірок безпеки автомобільних доріг, виявлення аварійно-небезпечних місць (ділянок) та місць концентрації дорожньо-транспортних пригод та ліквідації їх причин.

Проведення аудиту безпеки автомобільних доріг є обов'язковим на міжнародних та національних автомобільних дорогах.

Аудит безпеки автомобільних доріг проводиться:

на стадії техніко-економічного обґрунтування (ТЕО) - до проведення експертизи проекту при будівництві нової автомобільної дороги;

на стадії підготовки проекту або робочого проекту - до проведення експертизи проектів будівництва автомобільної дороги відповідно до класу наслідків об'єкта аудиту безпеки автомобільних доріг;

на стадії після введення в експлуатацію - протягом одного року з дня введення в експлуатацію.

Порядок проведення аудиту безпеки автомобільних доріг визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства.

На стадії експлуатації автомобільних доріг проводяться перевірки безпеки автомобільних доріг, що є обов'язковими на автомобільних дорогах загального користування.

Перевірка безпеки автомобільної дороги проводиться не рідше ніж один раз на три роки.

Проведення перевірки безпеки автомобільної дороги забезпечується особою, на балансі або у власності якої перебуває відповідна автомобільна дорога або її ділянка.

Перевірка безпеки автомобільних доріг здійснюється особами, які пройшли підтвердження кваліфікації осіб, які здійснюють аудит та перевірку безпеки автомобільних доріг, або юридичними особами, що залучили таких осіб.

Аудит проводиться аудитором або юридичними особами, що залучають таких аудиторів, відомості про яких включаються до реєстру аудиторів безпеки автомобільних доріг.

Відносини між особою, яка проводить аудит (виконавець), та особою, на балансі або у власності якої перебуває автомобільна дорога або її ділянка (замовник), здійснюються на договірній основі.

Аудитору безпеки автомобільних доріг забороняється проводити аудит та перевірку безпеки автомобільної дороги (або її ділянки), щодо якої він виступав проектантом чи підрядником.

Порядок проведення перевірки безпеки автомобільних доріг визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства.

Результати аудиту безпеки автомобільної дороги оформлюються у формі звіту, в якому зазначаються виявлені недоліки та потенційні ризики для безпеки автомобільної дороги або її ділянки та надаються рекомендації щодо їх запобігання або зменшення тяжкості їх наслідків.

Вимоги до форми та змісту звіту аудиту безпеки автомобільної дороги встановлюються порядком проведення аудиту безпеки автомобільних доріг.

Звіт аудиту безпеки автомобільної дороги надається замовнику та особі, на балансі або у власності якої перебуває відповідна автомобільна дорога або її

ділянка, якщо замовником виступає інша заінтересована особа.

Звіт аудиту безпеки автомобільної дороги є обов'язковим для розгляду особою, на балансі або у власності якої перебуває відповідна автомобільна дорога або її ділянка, та організацією, що здійснює проектування, будівництво та експлуатацію об'єкта аудиту.

Звіт аудиту безпеки автомобільної дороги долучається до проектної документації щодо об'єкта аудиту, що подається для проведення експертизи проекту, та паспорта автомобільної дороги.

За результатами проведення перевірки безпеки автомобільної дороги складається звіт.

Звіт перевірки безпеки автомобільної дороги надається особі, на балансі або у власності якої перебуває автомобільна дорога або її ділянка, для вжиття заходів з усунення виявлених недоліків.

Звіт перевірки безпеки автомобільної дороги долучається до паспорта автомобільної дороги.

Вимоги до форми та змісту звіту перевірки безпеки автомобільної дороги встановлюються порядком проведення перевірки безпеки автомобільних доріг.

Стаття 51. Підтвердження кваліфікації осіб, які проводять аудит та перевірку безпеки автомобільних доріг

Підтвердження кваліфікації осіб, що здійснюють аудит та перевірку безпеки автомобільних доріг, здійснюють підприємства, установи та організації, акредитовані у відповідній сфері згідно із Законом України "Про акредитацію органів з оцінки відповідності".

Сертифікат на право проведення аудиту та перевірки безпеки автомобільних доріг мають право отримати особи, які:

здобули вищу освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем (ступенем вищої освіти) бакалавр, спеціаліст або магістр за спеціальністю будівництво та цивільна інженерія галузі знань архітектура та будівництво;

мають стаж роботи з проектування автомобільних доріг та/або організації безпеки дорожнього руху не менш як три роки;

пройшли підвищення кваліфікації з питань проведення аудиту та перевірки безпеки автомобільних доріг за відповідними програмами;

підтвердили відповідність професійних знань, вмінь і навичок за результатами іспиту в ході підтвердження кваліфікації.

Сертифікат на право проведення аудиту та перевірки безпеки автомобільних доріг видається строком на п'ять років.

Порядок підтвердження кваліфікації осіб, які проводять аудит та перевірку безпеки автомобільних доріг, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Відомості про аудитора безпеки автомобільних доріг або юридичну особу, яка проводить аудит із залученням аудиторів, включаються до реєстру аудиторів безпеки автомобільних доріг.

Стаття 52. Реєстр аудиторів безпеки автомобільних доріг

Реєстр аудиторів безпеки автомобільних доріг є автоматизованою системою накопичення, зберігання, обліку та надання інформації про аудиторів безпеки автомобільних доріг, які мають сертифікат на право проведення аудиту безпеки автомобільних доріг, та юридичних осіб, які проводять аудит із залученням аудиторів.

Порядок ведення, надання відомостей з реєстру аудиторів безпеки автомобільних доріг, включення до та виключення з реєстру аудиторів безпеки автомобільних доріг затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства.

Стаття 53. Відповідальність аудитора безпеки автомобільних доріг та особи, яка проводить перевірку безпеки автомобільних доріг

Аудитор безпеки автомобільних доріг та юридична особа, яка проводить аудит із залученням аудиторів, несуть відповідальність відповідно до законодавства та договору на проведення аудиту безпеки автомобільних доріг.

Особи, які проводять перевірку безпеки автомобільних доріг, несуть відповідальність, передбачену законодавством.

Розділ XII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк від дня набрання чинності цим Законом:

подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

3. До приведення у відповідність із Законом України "Про автомобільні дороги" закони та інші нормативно-правові акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

Президент України

В.ЮЩЕНКО

м. Київ

8 вересня 2005 року

№ 2862-IV

Закон чинний. Актуальність перевірено 10.02.2021